

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการวัฒนธรรม
สร้างสรรค์สำหรับศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู¹

Establish a Participatory Learning Center for
Creative Cultural Management of Ceramics in
Chenlu Ancient Town¹

Feng Xin² เกียรติศักดิ์ เขียวมั่ง^{2*} และภูวษา เรืองชีวิน²
Feng Xin², Kriangsak Khiaomang^{2*}, and Puvasa Ruangchewin²

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตเรื่อง “ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเครื่องเคลือบนครโบราณเฉินหลู: เพื่อการจัดการวัฒนธรรมสร้างสรรค์สู่การเป็นเมืองแห่งศิลปะเครื่องเคลือบโบราณ” สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี 20131

¹ This research article is part of a doctoral dissertation entitled “Chenlu Ancient town Cultural Landscape for Creative Cultural Management to “City of Ancient Porcelain Art”” submitted to the Arts and Culture Administration, Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University

² Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University, Chonburi, 20131, Thailand

*Corresponding author E-mail: kriangsakk@go.buu.ac.th

(Received: August 24, 2023; Revised: January 29, 2024; Accepted: February 1, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มี “ศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู” เป็นแนวคิดหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลู จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสร้างโครงการจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในนครโบราณแห่งนี้ โดยผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลในนครโบราณเฉินหลู มณฑลส่านซี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนผ่านวิธีวิจัยทางเอกสารอ้างอิง วิธีวิจัยภาคสนาม รวมถึงวิธีวิจัยแบบสหวิทยาการ และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายทางวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้ผ่านการศึกษาวิจัยเทคนิคงานศิลป์และผลงานเครื่องเคลือบที่ยังมีอยู่ในนครโบราณเฉินหลูในปัจจุบันผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าภูมิทัศน์และวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูมีทั้งคุณค่าทางศิลปะและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การสร้างการจัดการในรูปแบบโครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งแบ่งการจัดการพื้นที่ออกเป็น 3 โซน ประกอบด้วยศูนย์ส่งเสริมประสบการณ์เครื่องเคลือบ ศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบและศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบจึงมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ ทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในนครโบราณเฉินหลู รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โดดเด่นด้วยเอกลักษณ์เฉพาะของนครโบราณแห่งนี้

คำสำคัญ: ศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นครโบราณเฉินหลู เครื่องเคลือบ การจัดการวัฒนธรรมสร้างสรรค์

Abstract

The research is based on the concept of “Chenlu Ancient Town Ceramics”. The purposes of the study is to: (1) study and analyze the ceramics of Chenlu Ancient Town and summarize the characteristics and value of Chenlu Ancient Town ceramic culture, and (2) establish a participatory learning center so as to construct a management project to promote the development of creative culture in Chenlu Ancient Town and develop the unique tourism of Chenlu Ancient Town. The researchers conducted research in Chenlu Ancient Town, Shaanxi Province, China using such methods as literature review, on-site investigations, and interdisciplinary research. By studying the existing ceramic products and processes in the town, we thus summarized the creative cultural connotations of Chenlu Ancient Town ceramics. The results showed that the landscape and ceramic culture of Chenlu Ancient Town had economic benefits and artistic values. By analyzing the characteristics and values of the ceramic cultural landscape of Chenlu Ancient Town, a project management for a participatory learning center was constructed. The project was divided into three central areas, namely the Ceramic Experience Center, the Ceramic Exhibition Center, and the Ceramic Design Center. The aim was to protect and develop the ceramic cultural resources of Chenlu Ancient Town, promote the creative cultural development of Chenlu Ancient Town, and develop its unique tourism features.

Keywords: Participatory Learning Center, Chenlu Ancient Town, Ceramics, Creative Cultural Management

บทนำ

ศิลปะเครื่องเคลือบในแผ่นดินจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนานถึงขั้นสามารถสืบย้อนไปได้ถึงยุคหินใหม่เมื่อประมาณ 16,000 ปีก่อนคริสตกาล ศิลปะแขนงนี้จึงเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมจีนซึ่งแสดงให้เห็นถึงแก่นแท้ของงานฝีมือและศิลปะจีนโบราณ [1] ในปัจจุบันเครื่องเคลือบจีนยังคงเป็นงานศิลปะและของสะสมที่สำคัญในระดับโลก ซึ่งงานเครื่องเคลือบเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นและงานเครื่องเคลือบดล (ชิงสือ) เมืองหลงฉวนของจีนยังคงได้รับการยอมรับในระดับสูงมีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขวัญ นำพาทักษะงานฝีมือด้านเครื่องเคลือบอันล้ำเลิศและคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์ของจีนให้แผ่ขยายไปทั่วโลก กล่าวได้ว่าศิลปะเครื่องเคลือบเป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาทางความคิดและคุณค่าทางวัฒนธรรมของชนชาวจีนเป็นความรู้มรดกทางจิตวิญญาณที่สร้างขึ้นโดยผู้คนจากทุกเชื้อชาติในแผ่นดินจีนที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งนี้มาเป็นระยะเวลาเนิ่นนาน ทว่าภายใต้อิทธิพลของการพัฒนาอย่างรวดเร็วในสังคมยุคสมัยใหม่ส่งผลให้เทคนิคศิลปะเครื่องเคลือบจีนดั้งเดิมไม่อาจคงอยู่ร่วมกับสังคมในยุคนี้ได้อีกต่อไป การพัฒนาอย่างรวดเร็วของสังคมสมัยใหม่ก่อให้เกิดความท้าทายและสร้างผลกระทบต่อเทคนิคศิลปะเครื่องเคลือบจีนดั้งเดิมประเด็นปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นทั้งในด้านประสิทธิภาพการผลิต แรงกดดันด้านต้นทุน ความต้องการด้านการบริโภคที่หลากหลาย นวัตกรรมทางเทคนิคเทคโนโลยี ตลอดจนแรงกดดันด้านสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ประเด็นเหล่านี้ยิ่งเด่นชัดมากขึ้นเมื่ออยู่ในบริบทของสังคมสมัยใหม่ที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

นครโบราณเฉินหลู (ภาพที่ 1) เป็นเมืองซึ่งตั้งอยู่ในเขตเหยาโจว เมืองฉงชุน มณฑลส่านซีของประเทศไทย เป็นเมืองโบราณขนาดเล็กที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อันยาวนานและอุดมไปด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของนครโบราณแห่งนี้สามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึงในยุคสมัยราชวงศ์จิ้นจึงกล่าวได้ว่าในปัจจุบันนครโบราณเฉินหลูนั้นมีประวัติศาตร์ยาวนานนับพันปี นครโบราณแห่งนี้มีชื่อเสียงในด้านทักษะการสร้างสรรคงานเครื่องเคลือบแบบจีนดั้งเดิม ทั้งยังได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งใน 4 มหาเตาเผาโบราณที่มีชื่อเสียงของจีน องค์ความรู้ด้านศิลปะเครื่องเคลือบของที่นี่ได้รับการสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น มีชื่อเสียงเป็นที่เลื่องลือทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ

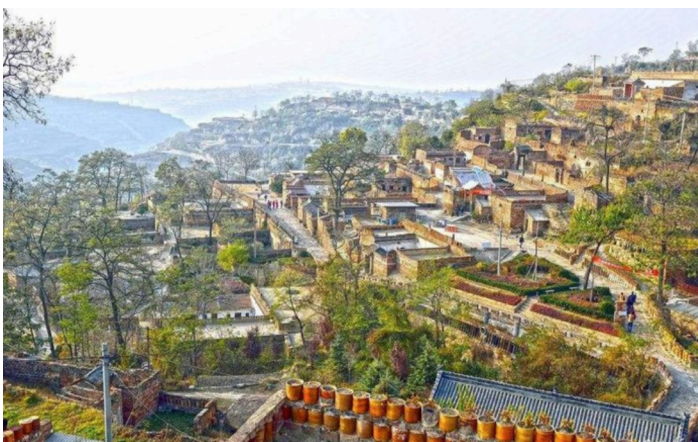

Figure 1 Exterior view of Chenlu Ancient Town

Source : Feng Xin, 2023

เครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลูเป็นงานหัตถกรรมจีนดั้งเดิมที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานซึ่งต้องประสบกับปัญหาทั่วไปของงานหัตถกรรมจีนดั้งเดิมเช่นเดียวกัน [2] เนื่องจากแม่แบบการพัฒนาของงานเครื่องเคลือบในนครโบราณแห่งนี้เป็นผลิตภัณฑ์ในยุคเกษตรกรรมจีนโบราณจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางสังคมในบริบทอุตสาหกรรมได้ ซึ่งในฐานะแหล่งผลิตเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงในประเทศจีนนครโบราณเงินหลูจึงยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายในกระบวนการพัฒนาตามกาลยุคสมัย

ความท้าทายประการแรก การแข่งขันในตลาดถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง เนื่องจากตลาดเครื่องเคลือบมีการแข่งขันสูง ผลิตภัณฑ์จากแหล่งผลิตอื่น ๆ ต่างก็มีคุณภาพและความสามารถในการแข่งขันทางตลาดที่สูงมากรั้งนั้น เพื่อรักษาความได้เปรียบด้านการแข่งขันในตลาดนครโบราณเงินหลูจึงจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และความสามารถด้านนวัตกรรมสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

ประการต่อมา ภาวะสมองไหล (Brain Drain) ที่เกิดในกลุ่มทรัพยากรมนุษย์ช่วงวัยรุ่นเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่สร้างความลำบากให้กับนครโบราณแห่งนี้ เนื่องจากอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบต้องการปัจจัยด้านเทคนิคและการออกแบบที่สูงขึ้น บางครั้งคนหนุ่มสาวจึงเลือกที่จะออกจากรนครโบราณเพื่อหาโอกาสและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีกว่า ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลู ประกอบกับความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประกอบธุรกิจ รูปแบบธุรกิจดั้งเดิมของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในนครโบราณเงินหลูจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและความต้องการของผู้บริโภค ผู้ประกอบการด้านเครื่องเคลือบควรสำรวจช่องทางการค้าและรูปแบบธุรกิจที่เป็นนวัตกรรมใหม่เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการพัฒนาของยุคดิจิทัลและอีคอมเมิร์ซ (E-commerce Era) นอกเหนือจากนี้ ยังมีประเด็นด้านการสร้างภาพลักษณ์แบรนด์ผลิตภัณฑ์ในแง่ระดับการรับรู้ที่ผู้บริโภคมีต่อแบรนด์ผลิตภัณฑ์ของนครโบราณเงินหลูถือว่าอยู่ในระดับน้อยมากจึงมีความจำเป็นต้องมีแนวทางเสริมสร้างการส่งเสริมแบรนด์ผลิตภัณฑ์ของนครโบราณเงินหลูให้เป็นที่แพร่หลาย เพิ่มระดับความนิยมและชื่อเสียงของผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเพื่อดึงดูดผู้บริโภคและโอกาสทางการตลาดที่มากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลู สรุปข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าและอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลู
2. เพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จัดทำโครงการจัดการที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมสร้างสรรค์และการพัฒนาอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของนครโบราณเงินหลู

บททวนวรรณกรรม

คุณค่าของการวิจัยอยู่ที่ความสามารถในการให้มุมมองใหม่สำหรับการสังเกตการณ์สังคมและการรับข้อมูลเชิงลึกในอนาคต [3] การศึกษาค้นคว้าพลังชีวิตของวัฒนธรรมจีนและทรัพยากรวัฒนธรรมที่มีศักยภาพสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในเชิงลึก คาดการณ์การฟื้นตัวของงานหัตถกรรมในยุคหลังอารยธรรมอุตสาหกรรม และดำเนินการวิจัยเพื่อเผยให้เห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมและคุณค่าเชิงนิเวศอันหลากหลายของพื้นที่ในชนบทนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างไม่ต้องสงสัย [4] จากที่ได้กล่าวไปในข้างต้น การศึกษาวิจัยสามารถทำให้เรามองเห็นความดั้งเดิมด้วยสายตาที่กว้างไกลยิ่งขึ้น และเล็งเห็นถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและศักยภาพในอนาคตของนครโบราณแห่งนี้

ชื่อเรียกนครโบราณเงินหลูเป็นชื่อที่ได้มาจาก “เตาเผาเครื่องเคลือบที่ตั้งเรียงราย” จึงกล่าวได้ว่าชื่อเมืองแห่งนี้มีต้นกำเนิดมาจากการพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบภายในท้องถิ่นซึ่งตกทอดจากยุคสู่ยุคในรูปแบบของชื่อเมืองไม่เพียงเท่านั้น นครโบราณเงินหลูยังเป็นฐานการผลิตเครื่องเคลือบเตาเผาเข้าโจวเพียงแห่งเดียวในประเทศจีนที่ “เปลวไฟโชติช่วงพ่นปีไม่มีมอดดับ” และตกทอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งประวัติศาสตร์ด้านการเผาสร้างเครื่องเคลือบ ของนครโบราณเงินหลูนั้นสามารถสืบย้อนไปได้ถึงยุคราชวงศ์จินโบราณในสมัยราชวงศ์โจวเหนือเมื่อ 1,400 กว่าปีที่แล้ว (ปีค.ศ.557-581) และเทคนิคศิลป์ด้านการผลิตเครื่องเคลือบก็ได้รับการขยายต่อยอดตั้งแต่เข้าสู่สมัยราชวงศ์หยวนเป็นต้นมา (ปีค.ศ.1271-1368) และเฟื่องฟูถึงขีดสุดในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง [5] ซึ่งจากการค้นพบทางโบราณคดีครั้งล่าสุด ทำให้ทราบว่ามีเขตพื้นที่เผาสร้างงานเครื่องเคลือบตั้งอยู่ในนครโบราณเงินหลูมากกว่า 34 แห่งตั้งแต่ในสมัยจิน หยวน หมิง และชิง จำนวนเตาเผาเครื่องเคลือบสิริรวมแล้วมีมากกว่า 40 เตา ทั้งยังมีซากปรักหักพังของโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบและพื้นที่ทับถมแหล่งมรดกวัฒนธรรมต้นแบบแห่งชาติจีนในยุคสมัยต่าง ๆ อีกมากกว่า 20 แห่ง ซึ่งภายในพื้นที่เหล่านี้มีการขุดค้นพบและเก็บรวบรวมชิ้นส่วนตัวอย่างโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมได้เป็นจำนวนมากถึง 15,000 ชิ้น (เศษชิ้นส่วน)

ประวัติศาสตร์ด้านการเผาผลิตเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลูสามารถสืบย้อนต้นกำเนิดไปถึงสมัยราชวงศ์ถัง (ปีค.ศ.618-907) และราชวงศ์ซ่ง กระทั่งเฟื่องฟูขึ้นในยุคสมัยราชวงศ์จิน (ปีค.ศ.1115-1234) หยวน หมิง (ปีค.ศ.1368-1644) และชิง (ปีค.ศ.1636-1912) จนเป็นที่รู้จักในนามมหานครโบราณแห่งศิลปะเครื่องเคลือบตะวันออก ตามบันทึก “Records of Yaozhou” ในช่วงปรีชศกเจียจิงแห่งราชวงศ์หมิง เมืองหวงเป่า ลานเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงในสมัยโบราณซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากนครเงินหลู หลังจากที่ถูกอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบถูกละทิ้ง เหล่าผู้คนในพื้นที่ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมเครื่องเคลือบก็ได้โยกย้ายถิ่นฐานมายังนครเงินหลู สร้างเตาเผาเครื่องเคลือบและค่อย ๆ บุกรุกพัฒนาจนทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบแพร่กระจายไปทั่วทั้งเมือง [6] เนื่องจากนครแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ เป็นเสมือนสถานที่สำหรับจัดแสดงเตาเผาผลิต รวมถึงกรรมวิธีผลิตในกระบวนการต่าง ๆ ชื่อเมืองจึงพลอยตั้งตามอัตลักษณ์ตรงส่วนนี้ไปด้วย เศรษฐกิจภายในพื้นที่เจริญรุ่งเรืองอย่างมากในยุคสมัยราชวงศ์หมิงและชิง “หลูซานแดนสันคืน” (Lushan never nights) เป็นที่รู้จักในฐานะจุดชมทัศนียภาพที่งดงามเทียบได้กับจุดชมทัศนียภาพอันดับแรก ของ 8 จุดชมทิวทัศน์แห่งฉงชาน ซึ่งแดนสันคืนที่ว่า เป็นชื่อที่บรรยายถึงภาพเปลวเพลิงในเตาเผาที่ลุกไหม้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การศึกษาวิจัยนครโบราณเงินหลูในฐานะแหล่งผลิตที่สำคัญของเครื่องเคลือบเตาเผาเข้าโจว นั้นถือว่ามีความน้อยมาก งานเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อันล้ำค่าของจีน นักวิชาการบางท่านได้ชี้ให้เห็นว่าในกระแสรองการอนุรักษ์มรดกที่จับต้องไม่ได้ที่กำลังเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน “การสืบสาน” คือแก่นแท้และจิตวิญญาณของการอนุรักษ์ ซึ่งการอนุรักษ์ไม่ใช่เพียงประเด็นทางทฤษฎีที่สำคัญเท่านั้น แต่ยังเป็นประเด็นเชิงปฏิบัติที่มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับความเป็นจริง [7] การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัย สถาปัตยกรรมสาธารณะ การตกแต่งทางสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์ และวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของนครโบราณเงินหลูโดยผ่านการวิจัยภาคสนาม การลงสำรวจพื้นที่ และการวิจัยด้วยข้อมูลอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ได้อธิบายถึงมุมมองที่ว่าวัฒนธรรมเชิงวัตถุเป็นสื่อกลางที่วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ใช้เป็นเครื่องมือในการสืบสานและขยายต่อยอด

จึงกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (วัตถุ) ต่างก็พึ่งพาและเป็นฉากทัศน์ของกันและกัน [8]

นักวิชาการบางท่านได้ดำเนินการวิจัยสถาปัตยกรรมอาคารที่อยู่อาศัยของชาวบ้านในนครโบราณเฉินหลู โดยศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและรูปแบบการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของนครโบราณเฉินหลู ซึ่ง “รูปแบบการใช้งานสู่ความสวยงาม” ภายใต้ภูมิปัญญาของเหล่าชาวบ้านผู้ทำงานเกี่ยวกับการผลิตเครื่องเคลือบในท้องถิ่นสะท้อนให้เห็นอย่างเด่นชัดผ่านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยของนครโบราณแห่งนี้ [9] การวิจัยศิลปะการขึ้นรูปและความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของ “กำแพงก้วนก้วน” ในนครโบราณเฉินหลู วิเคราะห์ทั้งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำภูมิภาค รูปแบบเชิงสุนทรียภาพ ตลอดจนนัยแฝงทางวัฒนธรรม เพื่อนำเสนอกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ ถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งการวิจัยที่มีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของนครโบราณเฉินหลู [10]

นอกเหนือจากนี้ จากผลการค้นหาในเว็บไซต์ฐานข้อมูลงานวิจัย CNKI จึงทราบว่ามหาวิทยาลัยระดับปริญญาเอกที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเฉินหลูเป็นจำนวน 0 ชิ้นและวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทจำนวน 12 ชิ้น โดย 8 ชิ้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับเฉินหลูจากมุมมองทางสถาปัตยกรรม และ 4 ชิ้นมาจากมุมมองการวางแผนอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม ปัจจุบันยังไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยทางเอกสาร

ผู้วิจัยรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเอกสารวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้เป็นหลัก อาทิ เอกสารทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบจีน ประวัติศาสตร์การพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบเตาเผาเยาโจว พงศาวดารท้องถิ่นของเมืองกงชวน มณฑลส่านซี พงศาวดารท้องถิ่นของนครโบราณเฉินหลู ตลอดจนหนังสือประวัติศาสตร์อื่น ๆ เช่น พงศาวดารท้องถิ่นเอกสารข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หนังสือเฉพาะสาขาวิชาชีพ บทความ รวมถึงหนังสือภาพ ฯลฯ จากนั้นจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาจำแนก สรุปและจัดระเบียบให้กลายเป็นเนื้อหาหลักทางทฤษฎี หลังจากผ่านกระบวนการตรวจทานอย่างละเอียดในแต่ละประเด็น และแก้ไขซ้ำแล้วซ้ำเล่า ข้อมูลเหล่านี้ก็จะกลายเป็นข้อมูลสนับสนุนเชิงทฤษฎีที่น่าเชื่อถือและเป็นแรงขับเคลื่อนอันทรงพลังให้กับงานวิจัยครั้งนี้

การวิจัยภาคสนาม

1. การลงสำรวจพื้นที่ภาคสนาม: ขั้นแรกคือการศึกษาโดยใช้วิธีการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยลงสำรวจภาคสนามและใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล อาทิ ภาพถ่าย สื่อวีดิทัศน์ และเอกสารข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ ในการสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนามในเขตนครโบราณเฉินหลู โดยพื้นที่ภาคสนามประกอบด้วยโรงงานศูนย์ผลิตเครื่องเคลือบเฉินหลู โรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบหลักทั้ง 3 แห่ง เขตโบราณสถานเตาเผาเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลู และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์เตาเผาเยาโจวเป็นหลัก

2. การสำรวจข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์: ผู้วิจัยสำรวจและเก็บข้อมูลด้วยโดยใช้การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยกลุ่มประชากรเป้าหมายการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยว: ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนช่วงอายุระหว่าง 20-50 ปี

กลุ่มที่ 2 บุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องต่าง ๆ ในนครโบราณเงินหลู: เกณฑ์การคัดเลือกคือบุคคลนั้นต้องเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจการจัดการในภาคส่วนรัฐบาลท้องถิ่น

กลุ่มที่ 3 ผู้รับผิดชอบโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบตัวแทนท้องถิ่น 3 แห่ง: การสัมภาษณ์เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลเชิงสถิติที่หลากหลายซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การวิจัยแบบสหวิทยาการ

งานวิจัยนี้นำเสนอโครงการจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในนครโบราณเงินหลู ผ่านการศึกษาวิจัยโดยอาศัยหลักทฤษฎีการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรม ทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ทฤษฎีการจัดการพื้นที่วัฒนธรรม ทฤษฎีฉากทัศน์และทฤษฎีการจัดการศูนย์การเรียนรู้เป็นหลักการอ้างอิง แล้วดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนครโบราณเงินหลูด้วยวิธีวิจัยแบบสหวิทยาการ และสุดท้ายผู้วิจัยจึงนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากกระบวนการวิจัยมาประมวลผลและนำเสนอแผนงานโครงการจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของนครโบราณเงินหลู

1) ทฤษฎีการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมคือหลักการและแนวทางปฏิบัติด้านการจัดการกระบวนการชุดหนึ่งเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการสืบสานภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภูมิทัศน์วัฒนธรรมหมายถึงพื้นที่ซึ่งก่อตัวขึ้นจากการผสมผสานระหว่างกิจกรรมของมนุษย์และกระบวนการทางธรรมชาติ แสดงให้เห็นถึงขอบเขตพื้นที่สังคมของมนุษย์และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีดังกล่าวมุ่งให้ความสำคัญกับการแยกแยะ การประเมินและการอนุรักษ์คุณค่าของภูมิทัศน์วัฒนธรรม ในขณะเดียวกันยังมุ่งแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมในการส่งเสริมการนำมาใช้ประโยชน์และการพัฒนาภูมิทัศน์เหล่านี้อย่างยิ่งย่นเพื่อให้สามารถแน่ใจได้ว่ามรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้จะไม่สูญหายไปเนื่องด้วยการพัฒนาตามกาลยุคสมัย

2) ทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นหลักการที่มุ่งให้ความสำคัญกับการจัดการอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วยศิลปะ สื่อ และการออกแบบ ฯลฯ ทฤษฎีนี้ปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงปลายปีทศวรรษที่ 1990 ภายใต้การสนับสนุนจากรัฐบาลและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้คำว่า “อุตสาหกรรมสร้างสรรค์” เริ่มเป็นคำที่มีการใช้กันจนเป็นที่แพร่หลายในประเทศอังกฤษ [11] วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ส่วนใหญ่มีแก่นเน้นไปที่กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดำเนินการตามความต้องการของลูกค้า กล่าวได้ว่าเป็นการดำเนินการกระบวนการชุดกิจกรรมแบบครบวงจรที่ครอบคลุมทั้งการสร้างภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรม การสร้างเสริมเสน่ห์ดึงดูดทางวัฒนธรรม การวางแผนและการสร้างปัจจัยวัฒนธรรม การจัดการวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนการปลูกฝังบ่มเพาะความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3) ในทฤษฎีการจัดการศูนย์การเรียนรู้เชื่อว่าองค์กรควรเป็นเวทีสำหรับการเรียนรู้ และควรริเริ่มส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทฤษฎีนี้มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถส่วนบุคคลและทีมโดยผ่านการเรียนรู้และการสร้างเสริมเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ [12]

ขอบเขตการวิจัย Study area selection

งานวิจัยนี้เลือกนครโบราณเงินหลูซึ่งตั้งอยู่ภายในเมืองถงชว่น มณฑลส่านซี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นขอบเขตการวิจัยด้านพื้นที่ งานวิจัยนี้ดำเนินการโดยการวิจัยทางเอกสารและลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสำรวจนครโบราณเงินหลูและศึกษาเส้นทางการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของนครโบราณเงินหลูจนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งพื้นที่ลงสำรวจภาคสนามประกอบด้วยหมู่บ้าน 15 แห่ง เขตประชาคม (คอมมูน) อีก 2 แห่ง โรงงานศูนย์ผลิตเครื่องเคลือบเงินหลู และโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบทั้ง 3 แห่ง

ซึ่งเป็นตัวแทนของโรงหัตถกรรมทั้งหมดภายในนครโบราณเฉินหลู อีกทั้งผู้วิจัยยังอาศัยประโยชน์จากบรรดานักวิจัยที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่านซี (Shaanxi University of Science and Technology) ในการรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การจำแนกประเภทเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลรูปภาพอ้างอิงงานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูโดยการลงพื้นที่ภาคสนามสำรวจข้อมูลและบันทึกภาพตามสถานที่ซึ่งได้กล่าวถึงในขอบเขตการวิจัยเป็นหลัก ทั้งยังเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เตาเผาเข้าใจเพื่อบันทึกภาพผลงานเครื่องเคลือบที่จัดแสดงอยู่ด้านใน ซึ่งผู้วิจัยถ่ายและรวบรวมภาพไว้ทั้ง 400 ภาพ และมีภาพถ่ายที่เก็บรวบรวมได้จากการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์อีก 120 ภาพ ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการศึกษาและจำแนกประเภทเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู อาทิ งานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์หมิงที่ขุดค้นพบในเขตนครเฉินหลู ซึ่งปัจจุบันถูกเก็บรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑ์เตาเผาเข้าใจ (ตารางที่ 1) ในสมัยนั้นรูปทรงของเครื่องเคลือบส่วนใหญ่เป็นภาชนะประเภทชาม ไหและแจกัน การตกแต่งส่วนใหญ่นิยมตกแต่งด้วยลวดลาย เช่น ลวดลายรูปดอกไม้ นกและดอกไม้ รวมถึงรูปทิวทัศน์ ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสุนทรียภาพอันเรียบง่ายและสภาพความเป็นอยู่อันสุขสบายของคนในท้องถิ่น

Table 1. Artifacts of lacquerware excavated from Chenlu City

Dynasty and time of works	Unearthed time and place	Name	Artwork
Ming Dynasty AD 1368-1644	Chenlu kiln site in 2002	White ground black flower chrysanthemum pattern bowl	 (Yaozhou Kiln Museum)
Ming Dynasty AD 1368-1644	2004 Yaozhou Kiln Museum	White ground black flower pattern jar	 (Yaozhou Kiln Museum)
Ming Dynasty AD 1368-1644	Chenlu kiln site in 2002	Chrysanthemum plate with black flowers on white ground	 (Yaozhou Kiln Museum)

Table 1. Artifacts of lacquerware excavated from Chenlu City

Ming Dynasty AD 1368-1644	Chenlu kiln site in 2002	White ground black floral plate	 (Yaozhou Kiln Museum)
Ming Dynasty AD 1368-1644	Chenlu kiln site in 2002	Black flower and bird pattern plate on white ground	 (Yaozhou Kiln Museum)
Ming Dynasty AD 1368-1644	Chenlu kiln site in 2002	White ground black floral plate	 (Yaozhou Kiln Museum)
Ming Dynasty AD 1368-1644	Chenlu kiln site in 2005	White ground black flower landscape flower and bird pattern pot bottom	 (Yaozhou Kiln Museum)

Source : Feng Xin, 2023

การวิเคราะห์เครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลู

ผู้วิจัยศึกษาวิจัยงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของนครโบราณเงินหลูเพื่อดำเนินการวิเคราะห์อัตลักษณ์และคุณค่าในเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้ และจัดทำโครงการจัดการสำหรับการพัฒนาวัฒนธรรมสร้างสรรค์ของนครโบราณเงินหลูเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

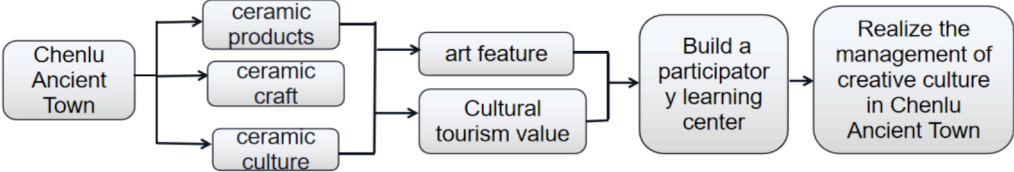

Figure 2 Research Conceptual Framework

Source : Feng Xin, 2023

การวิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู (Analysis of the characteristics of ceramic craftsmanship in Chenlu Ancient Town)

งานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูมีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่น ดังนี้

1) วัตถุดิบสำหรับงานเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลูล้วนเป็นวัตถุดิบเลิศ

เขตบริเวณที่นครโบราณเฉินหลูตั้งอยู่อุดมไปด้วยทรัพยากรดินเผา วัตถุดิบคุณภาพสูงซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบให้ประณีตงดงาม

2) งานเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลูมีสไตล์งานเป็นเอกลักษณ์

สไตล์งานเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลูมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ มีชื่อเสียงในด้านสีสันที่สว่างสดใส ภาพลวดลายตกแต่งเรียบง่าย รูปทรงแบบโบราณเรียบง่าย และผิวเคลือบเนียนเกลี้ยงเกลา ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มักเป็นงานเครื่องเคลือบที่มุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอยประจำวันที่ใช้งานได้จริงเป็นหลัก รองลงมาคืองานเครื่องเคลือบประเภทงานศิลปะสวยงาม

Figure 3 Chenlu Ancient Town Porcelain Making Site

Source : Feng Xin, 2023

3) งานเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลูสืบทอดทักษะมาจากการหัตถศิลป์เครื่องเคลือบจีนดั้งเดิม

เทคนิควิธีการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลูสืบทอดมาจากเทคนิคศิลป์ที่ใช้สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบจีนในสมัยโบราณ ตั้งแต่การคัดเลือกวัสดุดินเหนียว การขึ้นโครงปั้น การแกะสลัก ลวดลาย การเคลือบตกแต่ง เรื่อยไปจนถึงการเผาผลิตงานเครื่องเคลือบ ทุกขั้นตอนล้วนสะท้อนให้เห็นถึงทักษะอันวิจิตรประณีตของเหล่าช่างฝีมือ

4) เทคโนโลยีการเผาผลิตงานเครื่องเคลือบอันยอดเยี่ยมของนครโบราณเฉินหลู

เทคโนโลยีการเผาผลิตงานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูมีความพิถีพิถันอย่างมาก ผิวเคลือบบนงานเครื่องเคลือบที่เผาได้มีความสม่ำเสมอและทนทานอย่างมาก สีเคลือบพลิกแพลงแปรเปลี่ยนหลากหลายรูปแบบ นำเสนอการแสดงผลเชิงภาพบนงานเครื่องเคลือบที่หลากหลาย

5) งานเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลูเปี่ยมด้วยนัยแฝงทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย

งานเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉินหลูไม่ใช่เพียงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ยังแฝงไว้ซึ่งนัยแฝง

ทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้ง เหล่านักประพันธ์ปัญญาชนชาวจีนสมัยโบราณมักใช้เครื่องเคลือบเป็นแรงบันดาลใจหลัก ในการขับลำนำ แต่งบทกวีและวาดภาพ ส่งผลให้งานเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้มีคุณค่าทางวรรณกรรม หรือจิตรกรรมในระดับหนึ่ง

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู (Analysis on the Value of Ceramic Art in Chenlu Ancient Town)

ศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูมีคุณค่าจำเพาะที่สำคัญซึ่งมักแสดงออกมาผ่านแง่มุมต่อไปนี้

1) คุณค่าทางวัฒนธรรม

ในฐานะเมืองประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน นครโบราณเฉินหลูถือว่าเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย เครื่องเคลือบเป็นหนึ่งในงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมที่สำคัญของนครโบราณแห่งนี้และเป็นสื่อกลางที่กักเก็บนิยามแห่งทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งการศึกษาวิจัยและเข้าชมผลงานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูสร้างความเข้าใจในเชิงลึกเกี่ยวกับวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เทคนิคหัตถศิลป์ดั้งเดิม ตลอดจนวัฒนธรรมพื้นบ้านของนครโบราณเฉินหลู

2) คุณค่าด้านสุนทรียภาพทางศิลปะ

งานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูมีอารมณ์เชิงสุนทรียภาพและสไตล์งานที่เฉพาะตัวทั้งในด้านรูปทรง ลวดลายประดับตกแต่งและสีสันทันที่ใช้เคลือบย้อมชิ้นงาน ตั้งแต่การออกแบบรูปทรงของชิ้นงานเรื่อยไปจนถึงการสร้างลวดลายตกแต่งล้วนเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากการผสมผสานร่วมกันภูมิปัญญาและความสามารถทางศิลปะของช่างฝีมือเครื่องเคลือบ งานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูจึงก่อตัวเป็นรูปแบบศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มุ่งแสวงหาสุนทรียภาพด้วยการสร้างสรรค์อันวิจิตรประณีต ความสวยงามและความเป็นธรรมชาติจนกลายเป็นเป็นที่รู้จักและได้รับความชื่นชอบอย่างกว้างขวางในแวดวงศิลปะและการสะสมงานศิลปะ

3) คุณค่าทางเศรษฐกิจ

การผลิตและจำหน่ายเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูมีบทบาทในการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น เนื่องจากอัตลักษณ์ทางศิลปะและผลการตอบสนองต่อแบรนด์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม งานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูจึงอยู่ในฐานะผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งสามารถกลายเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญและโดดเด่นของเศรษฐกิจท้องถิ่น ดังนั้นจึงสามารถสร้างการจ้างงาน ส่งเสริมการท่องเที่ยว และเสริมสร้างเศรษฐกิจในท้องถิ่นได้โดยผ่านการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู

4) คุณค่าด้านของสะสม

ในฐานะที่เป็นโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปะ งานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูจึงได้รับความสนใจจากนักสะสมงานศิลปะจำนวนมาก งานเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้เป็นงานมีมูลค่าสูงในตลาดของสะสมเนื่องจากความหายากและอัตลักษณ์ที่โดดเด่นซึ่งทำให้งานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูกลายเป็นเป้าหมายของการซื้อขายและการลงทุนในงานศิลปะ ดังนั้น การรวบรวมและเก็บรักษางานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลูให้อยู่คู่ยุคสมัยต่อไปไม่เพียงทำให้ผู้คนอีกจำนวนมากได้มีโอกาสชื่นชมและสัมผัสเสน่ห์ทางศิลปะของนครโบราณแห่งนี้ แต่ผู้คนยังได้รับโอกาสในการรักษาคุณค่าและทำให้คุณค่าของศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้เพิ่มสูงขึ้นในระยะยาว

กล่าวโดยสรุป ศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลุนมีนัยแฝงทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางศิลปะที่หลากหลาย ในขณะเดียวกันยังมียุคค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าด้านการสะสม ซึ่งคุณค่าเหล่านี้ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลุนเป็นตัวแทนที่สะท้อนถึงสิ่งล้ำค่าในงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิม ทั้งยังเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการสืบสานวัฒนธรรมเครื่องเคลือบและการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

การจัดการวัฒนธรรมในศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Cultural Management in Participatory Learning Centers)

การจัดการวัฒนธรรมของศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแห่งนี้ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ถัดจากศูนย์การจัดการนักท่องเที่ยวของนครโบราณเงินหลุน โดยมีพื้นที่รวม 1,000 ตารางเมตร เป็นสถานที่ซึ่งผู้เยี่ยมชมและผู้ที่ต้องการศึกษาสามารถรับองค์ความรู้และสัมผัสประสบการณ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบผ่านกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแห่งนี้

เนื้อหาโครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

โครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ โครงการศูนย์ส่งเสริมประสบการณ์เครื่องเคลือบ โครงการศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบ และโครงการศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบ เป็นการสร้างโครงการการจัดการสำหรับพัฒนาวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของนครโบราณเงินหลุนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่น

1.) โครงการศูนย์ส่งเสริมประสบการณ์เครื่องเคลือบ

ศูนย์ส่งเสริมประสบการณ์เครื่องเคลือบเป็นสถานที่ที่ออกแบบมาเพื่อจัดแสดงศิลปะและขั้นตอนการสร้างงานเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลุน ซึ่งประกอบด้วย: การเปิดสอนหลักสูตรวิชาศิลปะเครื่องเคลือบ การจัดตั้งห้องปฏิบัติการศิลปะเครื่องเคลือบ การเปิดให้บริการห้องปฏิบัติการศิลปะ ตลอดจนการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการสัมมนาในบางวาระโอกาส

2.) โครงการศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบ

ศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบเป็นสถานที่ซึ่งออกแบบมาเพื่อจัดแสดงกระบวนการสร้างงานเครื่องเคลือบและงานศิลปะของนครโบราณเงินหลุนให้เหล่านักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้ชื่นชม ซึ่งประกอบด้วย: การดำเนินกิจกรรมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบและการจัดนิทรรศการเครื่องเคลือบ การจัดนิทรรศการหัวข้อศิลปะเครื่องเคลือบ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ การจัดบรรยายโดยศิลปินเครื่องเคลือบในบางวาระโอกาสและการเปิดร้านจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบ

3.) โครงการศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบ

โครงการศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการบริการแบบครบวงจรตั้งแต่การออกแบบไปจนถึงการผลิตโดยทีมออกแบบงานเครื่องเคลือบระดับมืออาชีพ ซึ่งประกอบด้วย: การให้บริการด้านการออกแบบ การให้บริการด้านผลิตผลิตภัณฑ์ออกแบบ การการสนับสนุนด้านเทคนิค บริการสถานที่สำหรับงานด้านการออกแบบ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ การบ่มเพาะผู้มีความสามารถด้านวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบ รวมถึงการสร้างฐานปฏิบัติการด้านการศึกษาวรรณกรรมเครื่องเคลือบ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่สามารถช่วยให้ผู้คนรับรู้และมีความเข้าใจในวัฒนธรรมเครื่องเคลือบที่ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งยกระดับความนิยมของแบรนด์ตลาดเครื่องเคลือบในนครโบราณเฉิ่นหลู ในขณะที่เดียวกันโครงการดังกล่าวยังเป็นโอกาสในการเรียนรู้และสื่อสารแลกเปลี่ยนองค์ความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวและศิลปินผู้ปฏิบัติงานด้านการออกแบบ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมขอนแก่นโบราณเฉิ่นหลูด้วยการขยายตลาดและสร้างเสริมประสบการณ์ที่ผู้บริโภคได้รับให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การจัดการวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Cultural Management in Participatory Learning Centers)

Figure 4 Chenlu Ancient Town Visitor Center

Source : Feng Xin, 2023

Figure 5 Tourists in Chenlu Ancient Town

Source : Feng Xin, 2023

การจัดการวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่นำการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) บูรณาการร่วมกับการจัดการองค์กร (Organization Management) เพื่อสร้างเสริมสภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้ที่มีผู้ใช้งานเป็นศูนย์กลาง ศูนย์การเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในองค์กรทางวัฒนธรรม เทียบเท่าได้กับพิพิธภัณฑ์ หอสมุด หอศิลป์ และศูนย์ชุมชน เพราะสถานที่เหล่านี้ล้วนแหล่งสำคัญสำหรับการเผยแพร่องค์ความรู้และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม [13] ซึ่งการจัดการวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ใช้งาน สภาพแวดล้อมสร้างเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมและความร่วมมือของชุมชน และความยั่งยืนเป็นหลัก จากเนื้อหาที่กล่าวไปในข้างต้นจึงกล่าวได้ว่าการจัดการวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถสร้างสภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ โอบรับความหลากหลาย และเปี่ยมด้วยชีวิตชีวา ส่งเสริมให้บุคคลและชุมชนมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมซึ่งช่วยเพิ่มคุณค่าทางสังคมและอิทธิพลขององค์กรทางวัฒนธรรม

เมื่อก้าวเข้าสู่ศูนย์โบราณคดี หุ่น สิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวจะได้เห็นคือศูนย์การจัดการนักท่องเที่ยวของศูนย์โบราณคดี (ภาพที่ 4 และ ภาพที่ 5) โครงการวิจัยนี้นำเสนอให้มีการใช้พื้นที่เพื่อจัดโครงการศูนย์การเรียนรู้ บริเวณลานจัดตั้งด้านหน้าและในส่วนพื้นที่บริเวณชั้น 2 ของศูนย์การจัดการนักท่องเที่ยวของศูนย์โบราณคดี หุ่น ซึ่งศูนย์การเรียนรู้นี้มีขอบเขตพื้นที่ราว 500 ตารางเมตรโดยประมาณ เพื่อเป็นสถานที่ให้ผู้เยี่ยมชมและผู้ที่ต้องการศึกษาสามารถรับองค์ความรู้และสัมผัสประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบผ่านกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแห่งนี้ ศูนย์การเรียนรู้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 โซนด้วยกัน

(1) โซนที่ 1 พื้นที่สัมผัสประสบการณ์ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 200 ตารางเมตร เป็นพื้นที่สำหรับสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ

(2) โซนที่ 2 พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 200 ตารางเมตร เป็นพื้นที่สำหรับเยี่ยมชมผลงานเครื่องเคลือบรูปแบบต่าง ๆ

(3) โซนที่ 3 พื้นที่สำหรับการออกแบบ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 100 ตารางเมตร เป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ประเภทงานเครื่องเคลือบ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำภาพการออกแบบโซนพื้นที่แต่ละส่วนไว้ ดังนี้

Figure 6 Ceramics Experience Center in the Participatory Learning Center

Source : Feng Xin, 2023

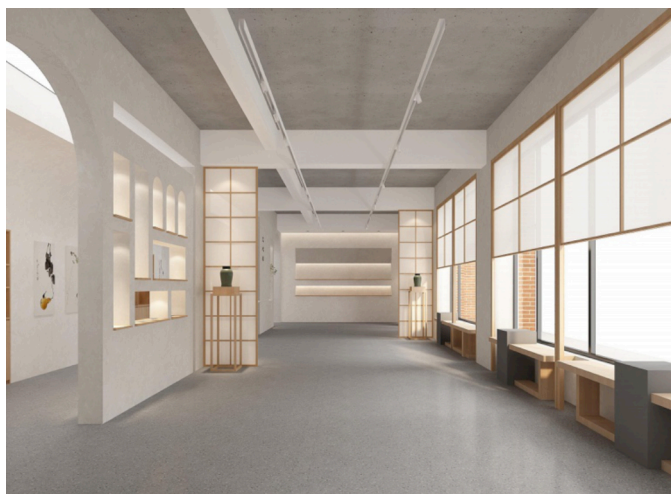

Figure 7 The Ceramics Exhibition Center Area of the Participatory Learning Center

Source : Feng Xin, 2023

Figure 8 Ceramic Design Hub at the Center for Participatory Learning

Source : Feng Xin, 2023

แนวทางการจัดการโครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Guidelines for managing the Participatory Learning Center project)

โครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 3 โซน ได้แก่โซนศูนย์สร้างเสริมประสบการณ์ เครื่องเคลือบ โซนศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบ แลโซนศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบ เป็นการสร้างโครงการ การจัดการสำหรับพัฒนาวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของนครโบราณเงินหลูร่วมกัน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่น

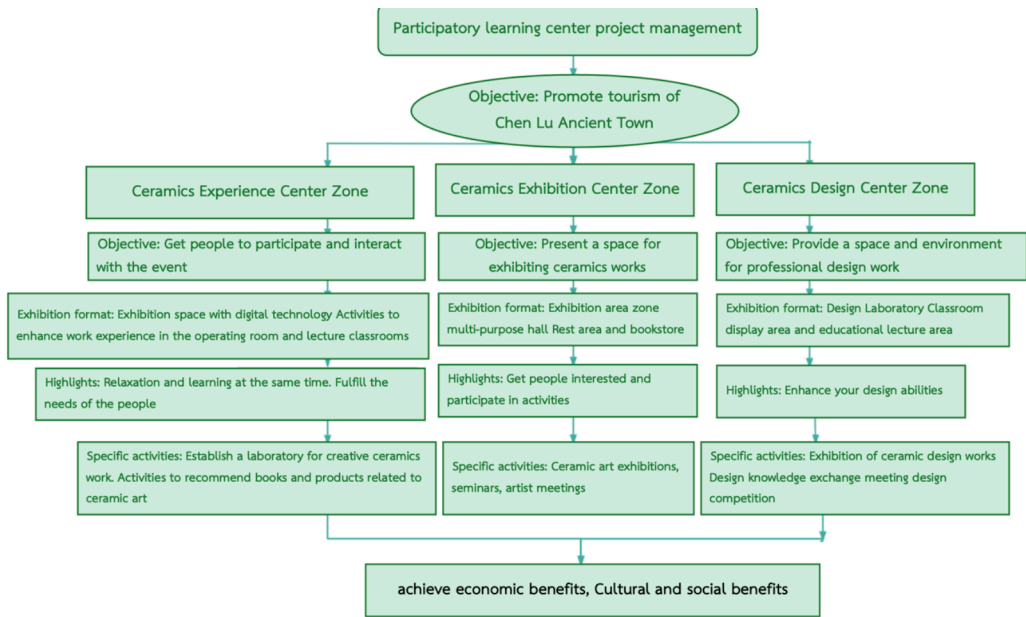

Figure 9 Participatory Learning Center Management Framework Diagram

Source : Feng Xin, 2023

1) โซนศูนย์สร้างเสริมประสบการณ์เครื่องเคลือบ

ศูนย์สร้างเสริมประสบการณ์เครื่องเคลือบเป็นสถานที่ที่ออกแบบมาเพื่อจัดแสดงศิลปะและขั้นตอนการสร้างงานเครื่องเคลือบของนครโบราณเฉินหลู ซึ่งประกอบด้วย: การเปิดสอนหลักสูตรวิชาศิลปะเครื่องเคลือบ การจัดตั้งห้องปฏิบัติการศิลปะเครื่องเคลือบ การเปิดให้บริการห้องปฏิบัติการศิลปะ ตลอดจนการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการสัมมนาในบางวาระโอกาส

2) โซนศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบ

ศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบเป็นสถานที่ซึ่งออกแบบมาเพื่อจัดแสดงกระบวนการสร้างงานเครื่องเคลือบและงานศิลปะของนครโบราณเฉินหลูให้เหล่านักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้ชื่นชม ซึ่งประกอบด้วย: การดำเนินกิจกรรมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบและการจัดนิทรรศการเครื่องเคลือบ การจัดนิทรรศการหัวข้อศิลปะเครื่องเคลือบ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ การจัดบรรยายโดยศิลปินเครื่องเคลือบในบางวาระโอกาสและการเปิดร้านจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบ

3) โซนศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบ

โครงการศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการบริการแบบครบวงจรตั้งแต่การออกแบบไปจนถึงการผลิตโดยทีมออกแบบงานเครื่องเคลือบระดับมืออาชีพ ซึ่งประกอบด้วย: การให้บริการด้านการออกแบบ การให้บริการด้านผลิตผลิตภัณฑ์ออกแบบ การการสนับสนุนด้านเทคนิค บริการสถานที่สำหรับงานด้านการออกแบบ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ การบ่มเพาะผู้มีความสามารถด้านวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบ รวมถึงการสร้างฐานปฏิบัติการด้านการศึกษาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่สามารถช่วยให้ผู้คนรับรู้และมีความเข้าใจในวัฒนธรรมเครื่องเคลือบที่ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งยกระดับความนิยมของแบรนด์ตลาดเครื่องเคลือบในนครโบราณเงินหลู ในขณะที่เดียวกันโครงการดังกล่าวยังเป็นโอกาสในการเรียนรู้และสื่อสารแลกเปลี่ยนองค์ความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวและศิลปินผู้ปฏิบัติงานด้านการออกแบบ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมของนครโบราณเงินหลูด้วยการขยายตลาดและสร้างเสริมประสบการณ์ที่ผู้บริโภคได้รับให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

สรุปผล

งานวิจัยนี้ได้ดำเนินการวิจัยเพื่อการจัดการวัฒนธรรมสร้างสรรค์สำหรับนครโบราณเงินหลูซึ่งการวิจัยสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลูนั้นมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นเฉพาะตัว ศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้เปี่ยมด้วยคุณค่าทางศิลปะและนัยแฝงทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย ในขณะที่เดียวกันยังมีมูลค่าทางเศรษฐกิจและมูลค่าในเชิงของเก็บสะสม การนำวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์และเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ในศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณแห่งนี้บูรณาการสู่การสร้างแบรนด์ (Brand Building) สร้างเสริมระดับการรับรู้และจดจำแบรนด์ (Brand Recognition) ให้เพิ่มสูงขึ้นนั้นสามารถบรรลุได้โดยการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ที่ระลึกมีความเกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวชมทัศนียภาพต่าง ๆ ของนครโบราณเงินหลูเพื่อเพิ่มความสนใจและความภักดีในแบรนด์ (Brand Loyalty) ของบรรดานักท่องเที่ยว

2. ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการสร้างแผนการจัดการโครงการศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยผ่านการวิเคราะห์ศิลปะเครื่องเคลือบของนครโบราณเงินหลูช่วยส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นของนครโบราณเงินหลู นำเสนอการสร้างรูปแบบการจัดการ 3 โซน (ส่วน) ได้แก่ “พื้นที่ศูนย์การสร้างเสริมประสบการณ์เครื่องเคลือบ พื้นที่ศูนย์นิทรรศการเครื่องเคลือบ และพื้นที่ศูนย์ออกแบบเครื่องเคลือบ” เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ผสานเข้ากับการพัฒนาโครงการท่องเที่ยวทุกแห่งในนครโบราณเงินหลูได้อย่างแท้จริงด้วยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และทำให้นครโบราณแห่งนี้กลายเป็น “เมืองแห่งศิลปะเครื่องเคลือบโบราณ” ที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะ

นครโบราณเงินหลูสามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนได้ด้วยการพัฒนาด้านการจัดการวัฒนธรรมสร้างสรรค์ รวมถึงสร้างเสริมแนวโน้มเชิงบวกในการพัฒนาโดยผ่านข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในอนาคตจำเป็นต้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบท้องถิ่นในอนาคตโดยใช้สื่อสมัยใหม่ อาทิ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ เพื่อขยายการรับรู้ถึงแบรนด์นครโบราณเงินหลูให้เป็นที่แพร่หลายและดึงดูดนักท่องเที่ยวในจำนวนที่มากขึ้น

2) ทรัพยากรท้องถิ่นของนครโบราณเงินหลูถือเป็นปัจจัยที่ทำให้นครโบราณแห่งนี้มีความได้เปรียบอย่างมากในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับความสามารถด้านการแข่งขัน ทรัพยากรท้องถิ่นเหล่านี้จึงควรได้รับการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งทรัพยากรด้านมรดกวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมอาหารการกิน ตลอดจนประเพณีพื้นบ้าน ฯลฯ ทั้งยังควรมีการศึกษาลงลึกถึงคุณค่าของนครโบราณเงินหลูในแต่ละด้าน

เพื่อนำปัจจัยเหล่านี้มาใช้สร้างสีสันให้กับโครงการท่องเที่ยว

3) ควรมีการดำเนินการวิจัยเชิงลึกในด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ศิลปะดั้งเดิม งานหัตถศิลป์ และประเพณีพื้นบ้าน ฯลฯ แล้วนำเสนอผลการวิจัยในแต่ละด้านแก่ผู้เข้าร่วมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดประชุมวิชาการ การบรรยายเชิงวิชาการ ตลอดจนนิทรรศการ ฯลฯ เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจและความตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของนครโบราณเฉินหลู

4) ศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมควรแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรวัฒนธรรม องค์กรการท่องเที่ยว และองค์กรระดับชุมชน ฯลฯ ความร่วมมือในส่วนนี้สามารถช่วยส่งเสริมการจัดหาทรัพยากรและการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่มากยิ่งขึ้น ทำให้ศูนย์การเรียนรู้มีอิทธิพลและเสน่ห์ดึงดูดยิ่งขึ้น

5) สำหรับการพัฒนาในอนาคต ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมให้มากขึ้นเท่าที่จะทำได้ โดยสามารถจัดตั้งโครงการอาสาสมัครเพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ การเตรียมกิจกรรม ตลอดจนการบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในศูนย์ ฯลฯ

เนื้อหาในข้างต้นเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการโครงการสำหรับนครโบราณเฉินหลู ซึ่งจากการวิจัยทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่าการกำหนดแผนการพัฒนาและแผนดำเนินธุรกิจ การปรับปรุงเพื่อยกระดับโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน การปรับปรุงคุณภาพด้านการบริการ การขยายช่องทางการประชาสัมพันธ์ และการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดล้วนเป็นปัจจัยที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของนครโบราณเฉินหลูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

References

- [1] Changlin, W. (2004). Viewing Chinese ceramic art from a cultural perspective. *Chinese Ceramics*, 2004(01), 69-70.
- [2] Yunduo, L. (2019). Reconstruction of Chenlu Ancient Town under the background of rural revitalization. *Shanxi Architecture*, 2019(04), 24-26.
- [3] Can, J. (2020). Analysis of cooperation modes between creative tourism and cultural and creative industries. *Contemporary Tourism*, 2020(33), 24-25.
- [4] Gaofeng, L. (2018). Tourism + intellectual property: A new form of cultural and creative tourism. *Young Journalists*, 2018(30), 110.
- [5] Xiaojun, Z. (2018). Analysis on the protection and inheritance of Yaozhou kiln ceramic firing techniques. *China National Expo*, 2018(11), 1-3.
- [6] Jingheng, C, & Zhendong, L. (2015). Modern reconstruction of traditional workshops - research on the protection and revitalization plan of Chenlu Ancient Town Southern Architecture, 2015 (04), 58-62.
- [7] Qingfu, Q. (2006). On inheritance and inheritors in the protection of intangible cultural heritage. *Northwest Ethnic Studies*, 2006(03), 114-123.

- [8] Fuhu, Z, Mei Y, & Rong L. (2016). A thousand-year-old ceramics town that never sleeps in the furnace: Research on Chenlu Ancient Town. *Residential Science and Technology*, 2016(12), 18-26.
- [9] Jing, D. (2008). Concentrating on utilization as beauty: Ancient dwellings in Chenlu, Shaanxi. *Decoration*, 2008(03), 118-119.
- [10] Yuan, L & B, L. (2014). Chenlu Ancient Town “pot wall” plastic art and its protection and utilization research. *Art Observation*, 2014(08), 123-124.
- [11] Junxiang, Z. (2003). Constructing a learning resource center from the perspective of knowledge management. *Journal of Distance Education*, 2003(03), 25-27+36.
- [12] Swords, J., & Prescott, R. (2023). Creative industries spatial policy in the United Kingdom, 1995–present. *Local Economy*, 38(2), 177-186.
- [13] Casey B., & Webb M. (2019). Imaging journeys of recovery and learning: A participatory arts-based inquiry. *Qualitative Health Research*, 29(6):833-845.